

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžso/43/2015
Identifikačné číslo spisu: 3113216220
Dátum vydania rozhodnutia: 24.02.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:3113216220.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: Sociálnej poisťovne, ústredia, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8 - 10, Bratislava, IČO: 30 807 484, proti žalovanému: JUDr. Matúšovi Košarovi, so sídlom Piaristická 276/46, Trenčín, ako správcovi konkurznej podstaty úpadcu Pozemné stavby Púchov, s.r.o., v konkurze, so sídlom Svätoplukova 1733, Púchov, IČO: 31 629 733, o určenie popretej pohľadávky, o odvolaní pôvodnej žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13S/47/2014-118 zo dňa 28. mája 2014 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13S/47/2014-118 zo dňa 28. mája 2014 z r u š u j e .

Odôvodnenie

Napadnutým uznesením krajský súd v konaní o určenie popretej pohľadávky uložil žalobkyňi, aby do 15 dní od doručenia uznesenia zložila na účet krajského súdu preddavok na trovy konania vo výške 309,35 eur pod následkom zastavenia konania.

Z odôvodnenia uznesenia vyplýva, že krajský súd v zmysle § 32 ods. 11 vety prvej zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZKR“), vychádzajúc z aplikačnej praxe súdov, že hodnotu práva v konaní o určenie popretej pohľadávky nie je možné vyjadriť v peniazoch, určil základnú sadzbu tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby podľa § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky č. 655/2004 Z. z. vo výške jednej trinástiny výpočtového základu, čo predstavuje suma 61,87 eur. Keďže preddavok na trovy konania podľa § 32 ods. 11 veta prvá zákona č. 7/2005 Z. z. je určený ako päťnásobok tejto základnej sadzby, predstavuje preddavok čiastku 309,35 eur.

Proti uzneseniu krajského súdu podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa. Poukázala na to, že už z gramatického výkladu § 31 ods. 11 ZKR vyplýva, že ak by mal navrhovateľ zložiť preddavok, musel by vystupovať ako ten, kto pohľadávku popiera, teda byť popierajúcim veriteľom. Argumentovala, že krajský súd pri svojom rozhodovaní o zložení preddavku mal vziať do úvahy aj samotnú podstatu preddavkov na trovy konania. Súd mal podľa nej postupovať zdržanlivo, a neurčitý právny pojem

nevykladať reštriktívne, s cieľom zaťažiť preddavkovou povinnosťou účastníka konania, ktorý je orgánom verejnej moci, napojeným na štátny rozpočet. Žiadala, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil, a určil, že povinnosť zložiť preddavok na trovy konania žalobkyňou je nezákonná.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu bez pojednávania v súlade s § 214 ods. 2 OSP, a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

Podľa § 32 ods. 11 ZKR súd uloží navrhovateľovi a odporcovi, ktorým je popierajúci veriteľ, zložiť preddavok na trovy konania vo výške základnej sadzby tarifnej odmeny za päť úkonov právnej služby podľa osobitného predpisu. Ak navrhovateľ preddavok nezloží, súd konanie zastaví. Ak popierajúci veriteľ preddavok nezloží, súd v konaní o určení popretej pohľadávky rozhodne, že popretie pohľadávky je neúčinné.

Používajúc gramatický výklad uvedeného ustanovenia, dospel odvolací súd k záveru, že prvostupňový súd je povinný uložiť povinnosť zložiť preddavok na trovy konania iba v prípade, ak sú účastníkmi konania navrhovateľ určenia popretej pohľadávky a zároveň veriteľ, ktorý pohľadávku poprel ako odporca. Zákon však neopravňuje konajúci súd ukladať povinnosť zložiť preddavok na trovy účastníkom za iných okolností, napr. ako v žalobcovom prípade, keď na strane odporcu nie je popierajúci veriteľ, ale správca konkurznej podstaty. Keďže potom aj súd ako štátny orgán môže konať len v rozsahu a spôsobom, ktorý mu ustanoví zákon, nie je možné analógiou rozširovať poplatkovú povinnosť na okolnosti iné, ako keď je na strane odporcu veriteľ popierajúci pohľadávku.

K totožnému záveru je možné dospieť výkladom teleologickým, keď ustanovenie § 32 ods. 11 bolo do ZKR doplnené zákonom č. 348/2011, ktorým sa menil a dopĺňal ZKR s účinnosťou od 01. januára 2012.

Úmyslom zákonodarcu, prezentovaným v dôvodovej správe k návrhu tohto zákona, bolo, okrem iného, umožniť veriteľom popierať pohľadávky iných veriteľov so súčasným zavedením prekážok, obmedzujúcich zneužívanie tohto práva.

Podľa právnej úpravy ZKR platnej do 31.12.2011, oprávnenie popierať pohľadávky patrilo výlučne správcovi konkurznej podstaty. Nová právna úprava v znení zákona č. 348/2011 Z. z. poskytla s účinnosťou od 01.01.2012 právo popierať pohľadávky aj veriteľom, pričom pre účinné popretie pohľadávky veriteľom zákon vyžaduje okrem zrozumiteľnosti tohto úkonu a jeho podania na predpísanom tlačive aj zloženie preddavku na prípadné trovy konania.

S poukazom na vyššie uvedené je nepochybné, že ustanovenie § 32 ods. 11 ZKR bolo zavedené v súvislosti s oprávnením veriteľov popierať pohľadávky iných veriteľov, ako prostriedok ochrany pred zneužívaním tohto oprávnenia veriteľmi. Nie je teda aplikovateľné na prípad, keď pohľadávka veriteľa bola popretá samotným správcom.

Záverom tiež odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že výklad ustanovenia § 32 ods. 11 ZKR tak, ako bol vykonaný prvostupňovým súdom, nie je možné prijať ani z dôvodu ústavnej konformity výkladu zákonov, konkrétne zachovania princípu „rovnosti zbraní“. V zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd jednou zo všeobecných záruk spravodlivého prejednávania vecí pred súdom je zásada „rovnosti zbraní“. Táto zásada zabezpečuje, aby v súdnom konaní mali jeho účastníci rovnaké postavenie. „Rovnosť zbraní“, spočívajúca v rovnakom postavení účastníkov súdneho konania sa prejavuje v procesnoprávnom postavení účastníkov konania, v spôsobe a v rozsahu dokazovania a v iných oblastiach spojených so súdnym uplatňovaním práva. Existenciu povinnosti zložiť preddavok na trovy konania potom síce nebude možné samu o sebe považovať za prekážku v prístupe k súdu, avšak neexistuje žiaden relevantný dôvod, prečo by táto mala zaťažovať iba jedného účastníka konania. Keďže však správca konkurznej podstaty preddavok na trovy konania platiť nie je povinný, z dôvodu proporcionality a zachovania princípu rovnosti zbraní, bude potom potrebné, aby ani navrhovateľ v konaniach, kde je protistranou správca, nebol zaväzovaný na zloženie preddavku na trovy konania.

Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie krajského súdu zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. h) OSP.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.